

Seminář 10

- Souhrn veškerých přístupů přes téma manipulace: manipulace ve filmu a manipulace filmem
- Příprava k rozboru filmu Requiem za sen

Funkcionalistický přístup: manipulace jako projev disfunkčního chování

- Erik Berne, transakční analýza, více

<http://www.psychoterapie.psychoweb.cz/psychoterapie/transakcni-analyza>

- Úlohy a komplikovanější symbolické interakce, když existuje konflikt mezi intencí a nemožností ji uplatnit

Manipulace: funkcionalistický přístup

- Jaká minulost ovlivňuje chování Skara?
- O jaké úloze se sní Skaroví?
- Proč se Simba podléhá manipulaci Skara?
- Nakolik účinná strategie Mufasa proti manipulaci Skara?

Film-manipulace z pohledu funkcionalistického přístupu

- přímý vliv pozitivní (vychová) či negativní (vnucení odporných forem chování)
- imitace jako klíčová kostra chování
- pokušení filmem: nezdravá výživa, kouření, konzumerismus (nepřímá reklama), agresivita

Může film ovlivnit chování?

„Odměna“ se strany společnosti

- Cenzura, která má za důsledek omezení práva dívat se na film
- Stigmatizace filmů a vytvoření fenoménu *closet movies a guilty pleasure*
- Otázkou zůstává, kdo to řeší a podle čeho rozhodují o normalitě filmu

Otázka na sebereflexe

- Jaké filmy pro Vás fungují jako zakázané potěšení?
- Co by se změnilo, kdybyste se měli možnost zbavit tohoto tabu?
- Váš postoj k cenzuře

Humanistický přístup

City Skara: hněv a žal, proč nemá možnost vyjádřit této city? Z jakých prvků se skládá zákaz na city?

Jak se promění nevyjádřený hněv a žal?

Co je projevem „onemocnění“ citů?

Kdo mezi postavy má zdroje pomoci Skarovi?

Jaký přístup byste aplikovali k rozboru chování Skara: funkcionalistický či humanistický?

Film-manipulace z pohledu humanistického přístupu

- Vnucení citů, film nás vydírá k destruktivnímu citu
- Předpis identity, důsledný opak pravého a nepravého
- Legitimizuje omezení soucitu, a podporuje krutost
- Film-pokoušení

Žid Süss: Musíme považovat film a jeho autory za spoluviníky netolerance, a nebo vznik toho filmu odrazuje dobu a enormní míru netolerance

Rules of engagement

- **Více** <http://www.ejumpcut.org/archive/jc50.2008/reelBadArabs/3.html>

Manipulace: revoluční přístup

Mající moc proti bezmocným

Cílem je

- Podřídit a vynutit k poslušání
- Legitimizovat svou předvahu
- Zbavit se zodpovědnosti za krutost chování

Klíčové mechanismy manipulace

- Manipulace ideologiemi
- Přesvědčenost v pravosti svých názorů a intencí podcenit a zničit jakýkoliv opačný názor
- Selektce

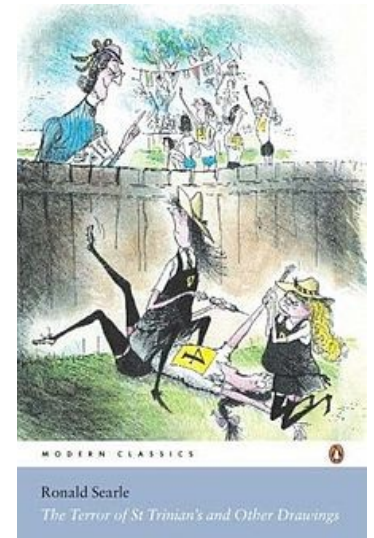
Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou

- Jaké prostředky používá důstojník Brenske ve prospěch své mise?
- Proč má rad hrát „s jídlem“?
- Jakou úlohu má vzpoura Kateřiny, když se nedá to přežít?

St- Trinian (problém šikany)

- Šikana jako stín standardní škola
- Prostředky: parodie na „sweet“ filmy, propojení normy a její dodržování s abnormalitou

Reflexivní přístup

- Náhrada skutečných přání předpisy od veřejnosti a sociální příjemnou představou o tom, co má člověk chtít

Překonání manipulace

- Navázání jednoho typu manipulace na jiné, vybudování manipulativní pyramidy
- Hledání prvků manipulativního chování v sobě
- Schopnost se vzdalovat od veřejnosti (černý humor, existenciální praxe)

Podle vývoje symbolické interakce s kým se schoduje?

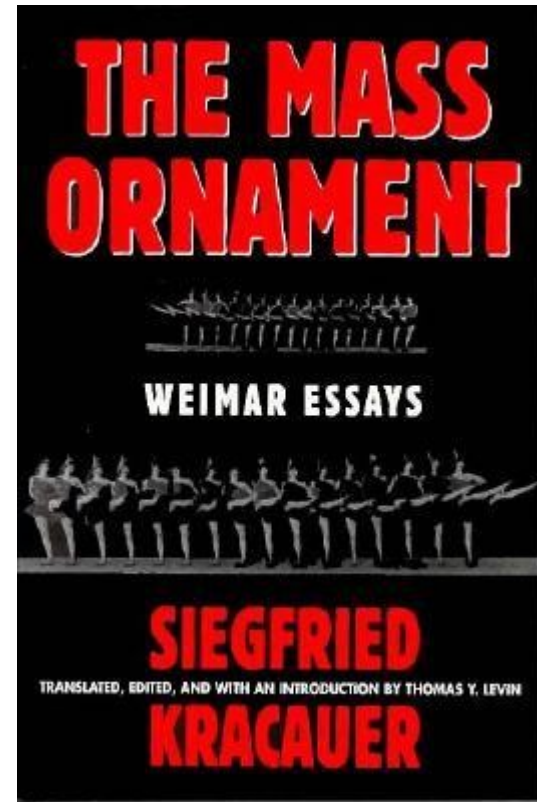
Sofiina volba

- Násilí nad ženami
- Segregace Afroameričanů
- Holocaust
- Případ Sofie jako pyramida diskriminace
- Akceptace zodpovědnosti Stingem

Jako články stejného řetěze – jakého?

Film-manipulace

Siegfried Kracauer:
Kapitalistická
kinematografie je
odrazem
ambivalentního
společenského
vědomí, tvoří iluzi
konkrétního a vyhání
z filmů rutinu

Film jako prostředek stratifikace

- Potřeba ve filmu jako patologizovaná socialita míra integrace je závislá na tom, nakolik člověk splňuje úlohu diváka
- Divák, jež je zakotven do filmové kultury, má iluzi svobody, ale postfilmic život určuje pohled
- Čím dál se kouká jen na sprosté filmy, tím méně šancí na nezávislost

Klišé ve filmech

Protijed ?

- Do jaké míry *Shrek* je ukázkou reflexivního přístupu?
- Přes destrukci klišé konstruuje nová?
- Je to další sofistikovnější verze tradičního přístupu?

Requiem za sen

- Film-manipulace či anti-manipulace?
- Hypertext: dá se aplikovat různé přístupy?
- Když zdůrazní téma závislosti, popisuje skutečnost?